

ANALIZĂ

Confederația Patronală Concordia

Impactul taxării minime pe cifra de afaceri

SEPTEMBRIE 2023

Sumar

În spațiul public se vehiculează din nou introducerea unui impozit pe cifra de afaceri de minimum 1%, aplicabil de data aceasta companiilor cu o cifră de afaceri anuală de peste 250 milioane lei, adică 50 de milioane de euro. În opinia Concordia, o astfel de măsură ar genera efecte economice negative semnificative și ar pune în pericol ritmul de creștere și de dezvoltare de care România are nevoie pentru a rămâne competitivă. În analiza Concordia, explicăm principalele efecte ale unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri, arătăm care sunt companiile și sectoarele afectate și de ce sunt acestea relevante pentru întreaga economie și explicăm cum distorsiunea competitivă, reducerea inopinată de capital și decuplarea politicilor fiscale de realitatea economică pot duce la inflație și mai mare și pot reduce productivitatea și eficiența într-o economie marcată de valoare adăugată relativ scăzută.

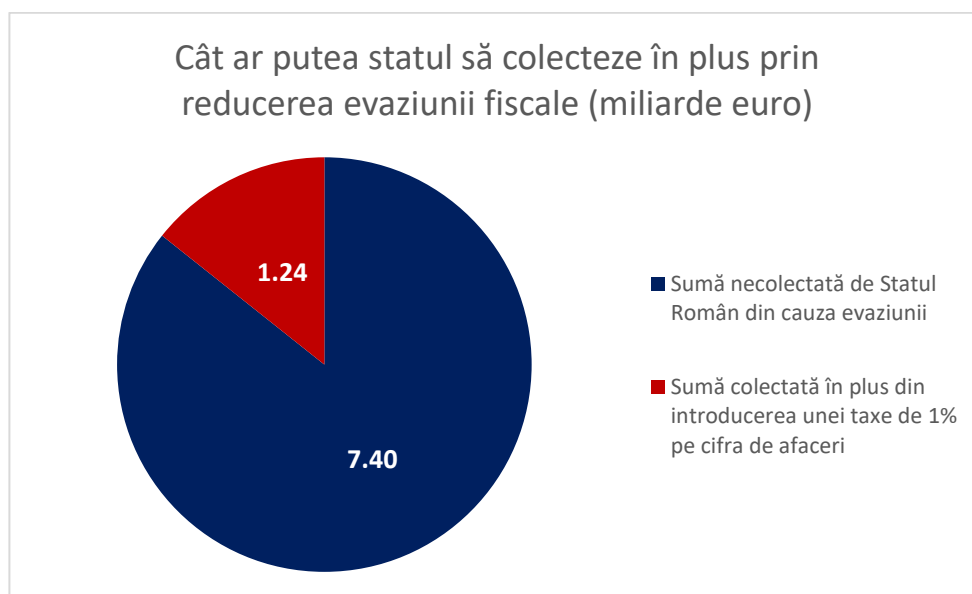
Impactul impunerii unei taxe pe cifra de afaceri se răstrânge asupra unor companii care joacă un rol cheie în economia românească, în sectoare precum automotive, energie, IT&C și comerțul modern cu amănuntul/cu ridicata și afectează atât producătorii cât și comercianții. E adevărat că veniturile fiscale sunt la al doilea cel mai redus nivel din UE (după Irlanda, care are un statut fiscal aparte), însă problema colectării scăzute și, implicit, a deficitului bugetar nu poate fi rezolvată prin noi poveri fiscale care afectează chiar companiile care deja contribuie semnificativ la bugetul de stat, pe cele vulnerabile la șocuri sau pe cele esențiale pentru investiții, pentru creșterea capacității de producție industrială și pentru reducerea deficitului balanței comerciale. Problema colectării scăzute pleacă de la sumele în valoare de peste 7 miliarde de euro din TVA necolecți de statul român anual și cele alte câteva miliarde de euro pierdute prin alte forme de evaziune fiscală sau în zone gri ale economiei. Soluții adecvate pentru rezolvarea problemei colectării scăzute sunt, în opinia noastră, digitalizarea ANAF, modernizarea Inspecției Muncii și creșterea capacității de colectare de TVA, acestea fiind soluțiile logice, corecte și necesare, alături de un regim fiscal predictibil, just și gândit în vederea dezvoltării economiei naționale. Creșterea cheltuielilor bugetare, care nu sunt susținute de o reformă în zona administrației fiscale, de eficientizarea procesului de digitalizare fiscală și de creșterea gradului de colectare a veniturilor bugetare și conformării fiscale a contribuabililor, contribuie, în fapt, la transferarea presiunii bugetare și a poverii către mediul privat.

Taxa pe cifra de afaceri aduce cu sine o serie de probleme, cu efect direct asupra dezvoltării macroeconomice, precum reducerea competitivității companiilor românești în comparație cu întreprinderile din alte țări care nu au un impozit similar, reducerea apetitului pentru investiții în cercetare și dezvoltare, aplicarea unui regim fiscal discriminatoriu pentru industriile caracterizate de cifre de afaceri ridicate și marje ale profitului mici, sau reducerea puterii de cumpărare prin transferul costurilor către consumator. Un alt aspect este cel al riscului de dublă impozitare: în cazul în care impozitul nu este structurat cu atenție, ar putea duce la dubla impozitare a aceleiași tranzacții sau a aceluiași venit, ceea ce ar crește injust povara asupra întreprinderilor și, în consecință, asupra consumatorilor. Nu în ultimul rând, trebuie să fim conștienți că măsura riscă să ducă la apariția unor practici de evitare cu potențial efect de contracție a PIB, referindu-ne aici la a) posibile decizii de amânare/evitare a cheltuielilor capitale non-esențiale, valabile pentru actorii economici afectați care plănuiau să investească în România, b) transferul unei părți din cifra de afaceri către alte entități dintr-un grup pentru a evita pragul minim și să țintească o CA de 49 mil. EUR sau c) relocarea a unor volume spre alte entități din regiune.

Toate aceste argumente de tip general sugerează potențialul impact negativ major al introducerii unei taxe pe cifra de afaceri într-o economie bazată într-o bună măsură pe cheltuieli de consum – mai exact, taxa va afecta într-un final consumatorii și va stimula inflația, ținând

cont că pentru multe produse din coșul de consum al românilor vor fi afectate companii pe întregul lanț de valoare (producție, distribuție și comerț). Totodată, o eventuală schimbarea inopinată a regulilor fiscale în această direcție încalcă principiile fiscalității, prevăzute la art. 3 din Codul Fiscal, în ceea ce privește neutralitatea măsurilor fiscale în raport cu diferitele categorii de investitori și capitaluri și predictibilitatea impunerii.

Folosind cele mai recente date disponibile (2022), observăm că statul ar colecta în plus 6,18 miliarde de lei dacă ar introduce măsura, adică 1,24 miliarde de euro. În 2022, încasările din impozitul pe profit au însumat 26,04 miliarde lei, adică aproximativ 5,33 miliarde de euro. Veniturile totale ale bugetului general consolidat au însumat 460 miliarde lei (92 miliarde euro) în anul 2022. Suma de 6,18 miliarde de lei pe care statul le-ar colecta în plus include și contribuțiile pe care ar trebui să le plătească companii de stat aflate pe pierdere, precum CFR Călători sau CFR Marfă. În realitate, statul poate pierde mult mai mult din cauza încetinirii economice generate de o astfel de măsură, prin reducerea investițiilor și chiar falimentul sau ieșirea de pe piață a unor companii care nu mai consideră piața românească atractivă. Riscul este cu atât mai mare cu cât unii dintre principalii parteneri comerciali ai României se află deja în recesiune tehnică, iar economia globală nu și-a revenit întru totul după pandemia Covid-19. Graficul de mai jos arată diferența dintre suma generată de o taxă pe cifra de afaceri de minimum 1% și suma aproximată necolectată, dar care ar putea fi accesată prin creșterea colectării.

Dintre companiile afectate, 294 ar trebui să plătească sume de cel puțin 5 ori mai mari decât cele plătite drept impozit pe profit în 2022, iar unele companii ar trebui să plătească și de zeci de ori mai mult. În top 20 companii care ar trebui să plătească cea mai mare sumă se numără producători și distribuitori de combustibili, producători de tutun, lanțurile moderne de vânzare cu amănuntul/cu ridicata, companii din sectorul energetic, distribuitori de electrocasnice, soluții software și comunicații electronice. Aceste companii sunt motoare economice, contribuind substanțial la bugetul de stat. Pe termen mediu și lung, un impact asupra acestor companii ar duce la o potențială reducere a contribuțiilor totale la bugetul de stat ca urmare a diminuării dezvoltării afacerilor. În plus, o astfel de măsură ar putea genera reticență, atât din partea companiilor afectate, cât și a companiilor mari care doresc să

investească în România, în a-și dezvolta afacerile aici, mai ales acum când companiile internaționale intenționează să își mute (parțial) activitatea (de exemplu, producția de produse alimentare) în Europa de Est.

Pentru companiile din România, în special cele exportatoare și cele cu investiții ridicate în cercetare și inovare, noua povară fiscală poate însemna reducerea investițiilor și, automat, o creștere mai lentă cu impact negativ pe termen lung. Pentru consumatori, aceasta taxă se va traduce în noi creșteri de prețuri. Putem ajunge, astfel, în situația în care ce câștigă statul pe termen scurt, pierde multiplicat – alături de mediul de afaceri și de societate – pe termen mediu și lung.

Taxarea cifrei de afaceri a marilor companii din România: O pedală de frânare economică într-un context volatil

1. Taxa pe cifra de afaceri este prociclică

În perioade de criză (între care pot fi enumerate și cele care s-au regăsit în istoria recentă a României și nu numai – ex. criză financiară, recesiune, COVID-19, război, criză energetică, criză a lanțurilor de aprovizionare etc.), profitul anumitor companii din sectoarele afectate (în cazul unei crize financiare, majoritatea sectoarelor) se diminuează accentuat, ținând cont și de creșterea cheltuielilor înregistrate ca urmare a deprecierei situației economice generale, motiv pentru care acestea au nevoie de suport prin măsuri anticiclice pentru a se redresa și a trece prin criză, păstrând locurile de muncă și capacitatea de producție.

Prin comparație, măsura vehiculată în prezent în spațiul public are mai degrabă caracter prociclic, întrucât deși, în perioade de stabilitate și creștere economică, companiile pot, în teorie, beneficia de un regim fiscal mai avantajos atât timp cât înregistrează profit, în perioade de criză profitul scade, așa cum am menționat anterior, iar cifra de afaceri poate rămâne totuși relativ crescută. Într-un astfel de context, în care apar deja contrapresiuni exercitate motorului economic, o taxare a cifrei de afaceri va pune presiune suplimentară asupra companiilor exact în momentul în care acestea au nevoie de stimulente și relaxare fiscală pentru a se redresa și a trece prin criză, păstrând locurile de muncă și capacitatea de producție.

2. Taxarea cifrei de afaceri este discriminatorie și este retroactivă în cazul aplicării pentru cifra de afaceri realizată anterior intrării în vigoare

Indiferent de dificultățile cu care se confruntă economia națională, măsurile economice trebuie să țină cont de realitatea obiectivă a modului de organizare a activității companiilor din piață, astfel încât să nu se ajungă în situații în care anumite sectoare sau segmente de companii să fie dezavantajate, în mod inechitabil, față de altele.

Astfel, raportat la taxarea cifrei de afaceri, aceasta nu ține cont de faptul că unele afaceri au prin natura lor un volum mare de vânzări și o marjă de profit mai mică (comerțul, distribuție, servicii, companii din energie în situații în care costul materiei prime nu poate fi transferat către consumator etc.), în timp ce altele au volum mic de vânzări și profit mare (cele inovative, cele creative, companiile cu investiții mari și ciclu lung de recuperare al investițiilor, servicii cu valoare adăugată mare, etc.). Caracteristicile specifice ale unei companii variază în funcție de industrie și condițiile de piață, iar în aceste condiții, un sistem fiscal bazat pe taxarea cifrei de afaceri generează lipsă de predictibilitate mult mai mare față de unul bazat exclusiv pe

impozitarea profitului. În plus, companiile care au cifra de afaceri mai mare de 50 de milioane de euro și care ar fi supuse acestui impozit ar fi discriminate față de competitorii lor care au cifră de afaceri mai mică de 50 de milioane de euro, așa cum explicăm în analiza de mai jos. Astfel, s-ar încălca flagrant principiile de liberă concurență, s-ar crea distorsiuni grave pe piețe, ceea ce ar dezavantaja inclusiv consumatorii. În cazul când această taxă va fi aplicabilă pentru întreaga cifră de afaceri a anului 2023, va avea un caracter retroactiv având în vedere aplicarea pentru cifra de afaceri înregistrată până la data intrării în vigoare (ex. cel puțin primele 8 luni din 2023). O astfel de aplicare retroactivă ar încălca prevederile Constituției României. În plus, această aplicare retroactivă ar submina încrederea companiilor în a realiza investiții în România.

3. Taxarea CA descurajează inovarea și investițiile

Inovarea în România este relativ redusă chiar în comparație cu regiunea din care face parte, din cauza unei poziții de putere scăzută în lanțurile valorice globale ale antreprenorilor români, determinată în primul rând de un capital și acces la finanțare limitate, de fenomenul de outsourcing și de investițiile reduse în R&D. Taxarea minimă în funcție de cifra de afaceri ar descuraja marile proiecte de investiții private, inovarea și investițiile în tehnologie, punând presiune asupra resurselor de capital și descurajând astfel investițiile, care reduc profitul și – automat – taxele plătite de o companie, dar care cresc competitivitatea și productivitatea.

Pentru dubla tranziție verde și digitală și atingerea țintelor privind emisiile de carbon, investițiile din mediul de afaceri sunt determinante, capacitatea de răspuns a statului fiind limitată la oferirea unor stimuli fiscali/de politici care să încurajeze sau, din contră, să inhibe investițiile masive, care de multe ori au un mare grad de risc, în aceste arii. Capitalul pentru astfel de investiții, precum și know-how necesar, sunt deținute tocmai de acele companii potențial afectate de această măsură fiscală.

Raportat la taxarea cifrei de afaceri, aplicarea unei astfel de măsuri ar avea ca rezultat descurajarea reinvestirii profitului și creșterea capacității de producție, fapt ce ar putea avea efecte structurale profunde asupra economiei naționale (inclusiv din perspectiva rezilienței). Totodată, într-un context economic de criză pe fondul pandemiei, crizei energetice, creșterea inflației, criza cauzată de război, o astfel de taxă ar putea să crească riscul de reorientare al planurilor de investiții, atât din partea companiilor autohtone, cât și din partea companiilor străine care se află deja sau care au în plan efectuarea de investiții pe teritoriul României. O astfel de reorientare ar avea ca efect direct frânarea dezvoltării economiei într-un context de cadru legislativ deja considerat imprevizibil.

Taxarea pe cifra de afaceri ar face astfel România mai puțin atractivă pentru investițiile străine din cauza nivelului ridicat de taxare aplicat companiilor precum și asupra forței de muncă – această taxă ar presupune un efort adițional de 22,4% din profitul brut, iar dacă adăugăm taxarea efectivă a profitului brut de circa 18% sarcina fiscală totală asupra profitului brut se ridică la circa 40%, în cazul în care această taxă s-ar aplica concomitent cu impozitul pe profit (la care se poate adăuga și impozitul de 8% aplicat dividendelor plătite, în scenariul distribuirii integrale a profitului către dividend). Pentru companiile care au deja investiții în România și care nu vor putea transfera efortul fiscal adițional în prețul final din cauza concurenței formate în contextul anterior introducerii acestei taxe, va fi cel mai probabil necesară o restructurare a activității, care poate rezulta în disponibilizări, scăderea salariilor și a competitivității etc. În acest context lipsit de predictibilitate, marcat de o continuă ignorare a principiilor fiscalității, fără a avea sau a prezenta public o analiză de impact a măsurilor propuse și fără consultarea în prealabil cu mediul de afaceri și cu experți în domeniul fiscal, nu face

decât să frâneze creșterea economică, și așa afectată de contextul global și duce la pierderea credibilității României în fața unor potențiali investitori.

Or, impozitul pe cifra de afaceri poate genera un efect în cascadă, care va ajunge – inevitabil – la consumatorul final. Evidențiem faptul că cifra de afaceri are în componență și cheltuielile de capital pe termen lung (investiții) și pe termen scurt (materii prime, consumabile, cheltuieli neprevăzute, cheltuieli cu credite comerciale), care pot fi purtătoare, la rândul lor, de impozit pe cifra de afaceri. Companiile cu cifra de afaceri mare generată de vânzări cu volum ridicat, dar profit scăzut, cauzat de costurile mari pe unitate, vor fi puternic afectate de o astfel de măsură. De asemenea, spre deosebire de TVA, taxa pe cifra de afaceri nu este deductibilă și se adaugă la fiecare verigă intermediară din procesul de producție și comercializare, ceea ce face inevitabil, acolo unde este posibil, un transfer la consumatorul final.

Nu în ultimul rând, presiunea pe care unele companii afectate o vor simți va alimenta riscul de disponibilizare în cazul câtorva mii sau zeci de mii de români. Companiile mari care nu vor putea transfera costurile taxei de solidaritate în prețul final din cauza concurenței favorizate în lipsa acestei taxe, vor trebui să se restructureze, ceea ce înseamnă disponibilizări, scădere a salariilor angajaților și a competitivității respectivelor companii.

4. Taxarea cifrei de afaceri va afecta exporturile

Taxa va diminua capacitatea de export și va afecta balanța comercială a României, care a înregistrat un deficit de 34 miliarde de euro, în anul 2022, în creștere cu 44% (+11 miliarde de euro) față de valoarea înregistrată în 2021 (INS). În mod special afectate ar fi companiile exportatoare de produse cu grad de prelucrare redus sau produse intermediare, unde concurența mare determină prețuri relativ reduse și, automat, o marjă de profit redusă. Pe categorii, cele mai ridicate niveluri ale deficitului comercial cu bunuri au fost înregistrate la alimente și animale vii (2,6 miliarde euro), mașini și echipamente pentru transport (3 miliarde euro), produse manufacturate (6,9 miliarde euro), combustibili (8 miliarde euro) și produse chimice (13,7 miliarde euro). Adică, așa cum arată analiza Concordia, deficitul provine chiar din sectoarele care ar fi cele mai afectate de introducerea unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri. În plus, exportatorii nu vor putea să transfere acest cost către consumator din cauza poziționării în prima parte a lanțurilor valorice globale și din cauza competiției crescute pe piețele internaționale, mai ales că aceștia concurează pe piețe unde această taxă nu există. Altfel spus, taxa va ajuta companiile din alte state, care exportă direct în România.

5. Taxa ar avea un puternic efect inflaționist

În condițiile în care inflația reprezintă încă o problemă actuală la nivelul societății din România, pot fi totuși tendințe de redresare a acesteia. Conform estimărilor BNR inflația va coborî sub pragul de două cifre la începutul lui 2024. De asemenea, Raportul de iarnă [2023](#) al Comisiei de Prognoză prevede o creștere a PIB-ului de la 2.3% la 4.8% pentru 2024, ceea ce ar reprezenta o dublare a ritmului de creștere față de previzionarea anterioară, iar previziunile cu privire la Indicele Prețurilor de Consum (IPC) estimează o situație la 5,7% față de anul precedent ca medie anuală pentru anul 2024 (calculul Comisiei de Prognoză fiind bazat pe elemente de context precum menținerea regimului fiscal actual). Din acest motiv, măsurile economice menite să reducă deficitul bugetar trebuie gândite astfel încât toate aceste estimări pozitive să nu fie puse în pericol, având în vedere că aceste calcule se bazează inclusiv pe elemente de context precum menținerea regimului fiscal actual.

În opinia noastră, măsuri precum introducerea unei taxe la cifra de afaceri ar duce automat spre o creștere a prețurilor, întrucât companiile vor transfera inevitabil costurile către consumator. O astfel de măsură devine, deci, una inflaționistă care poate aduce mai mulți bani la buget (inclusiv prin inflație), dar care ar reduce puterea de cumpărare și bunăstarea cetățenilor. Exportatorii, dar și cei care produc pentru piața locală în sectoare cu competiție crescută (inclusiv din partea produselor de import) vor fi de asemenea afectați, întrucât nu vor putea crește automat prețurile.

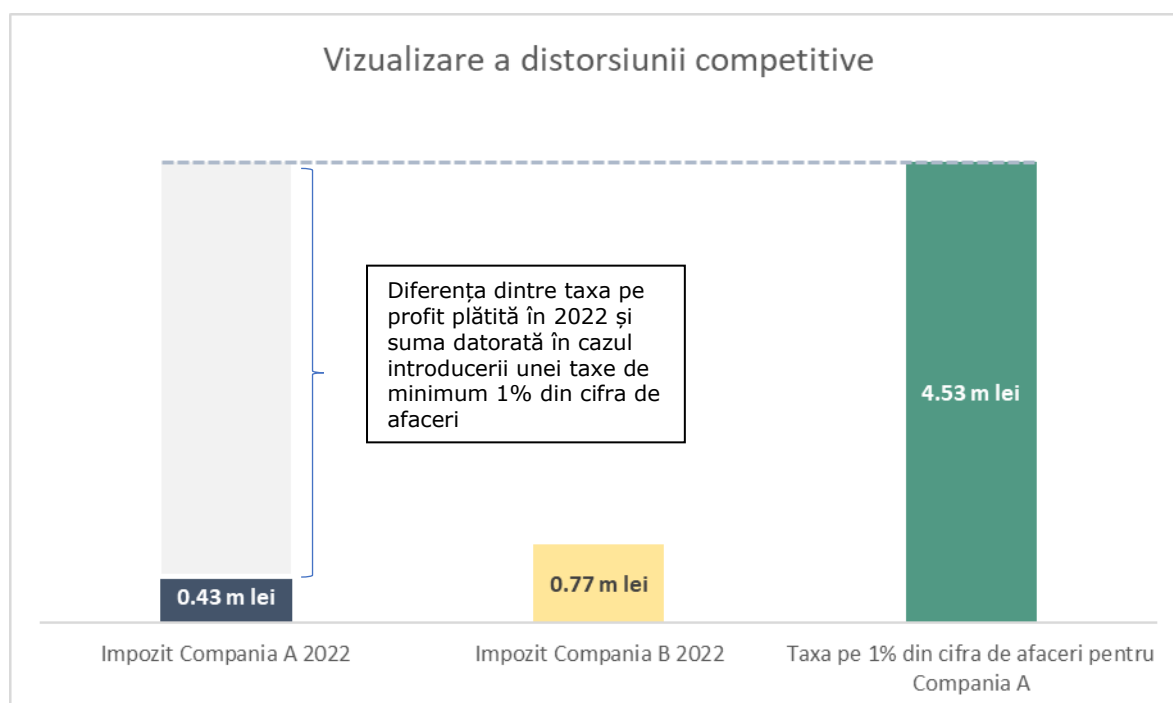
Cele mai afectate sectoare de o astfel de măsură credem că vor fi poșta și telecomunicațiile, fabricarea substanțelor chimice, industria constructoare de mașini și echipamente și comerțul modern cu amănuntul/cu ridicata. În analiza Concordia, folosind date din 2022, arătăm ce și cât câștigă statul din această măsură, dar și care sunt sectoarele cele mai afectate și ce probleme economice apar.

De ce un prag de 50 de milioane de euro?

Pragul adus în discuție de 50 de milioane de euro este problematic, dincolo de efectele negative ale unei taxe pe cifra de afaceri în sine. Acest prag vădit aleatoriu – impus din rațiuni politice și pe niciun fundament economic – generează distorsiuni concurențiale între companiile similare, dar care se află de o parte și de cealaltă a pragului. **Spre exemplu, o companie cu cifra de afaceri de 49 de milioane de euro și profit fiscal de 3 milioane de lei ar plăti impozit pe profit de aproape 480 de mii de lei, în timp ce o companie cu o cifra de afaceri de 50 de milioane de euro și același profit ar trebui să plătească 2,5 milioane de lei, adică de peste cinci ori mai mult.** În felul acesta, compania aflată sub pragul stabilit arbitrar ar avea un avantaj concurențial artificial, creat într-un mod impredictibil pentru mediul de afaceri. Antreprenorii care operează în România vor fi astfel nevoiți, pentru a-și păstra competitivitatea, să aplice măsuri precum fracționarea producției sau reducerea activității, pentru a evita încadrarea într-un regim fiscal nefavorabil.

Pentru a oferi claritate, cu date concrete, asupra problemei stabilirii unui prag fără a lua în calcul mecanismele de creștere a profitabilității, productivității și eficienței economice sau modalitățile prin care companiile aduc valoare adăugată în economie, dorim să prezentăm un exemplu ilustrativ. Să presupunem că pragul ales ar fi de 90 de milioane de euro (aproximativ 450 milioane lei) în loc de 50 de milioane. În acest scenariu, o companie reală din setul de date folosit – dar pe care o vom denumi *compania A* – cu cifra de afaceri de 90,5 milioane de Euro realizată în 2022 s-ar încadra în noul sistem fiscal, în timp ce o companie cu cifra de afaceri de 87,2 milioane de euro în același an nu s-ar încadra. Ambele companii sunt încadrate drept companii ce desfășoară activități de comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat. Compania A a plătit în anul 2021 un impozit pe profit de 0,43 milioane lei, la un profit net de 3,47 milioane lei, în timp ce compania B a plătit 0,76 milioane lei, la un profit net de 5,45 milioane lei, un raport similar. Pentru ca se află deasupra pragului, Compania A ar trebui însă să plătească peste 4,5 milioane de lei în loc de 0,43 milioane lei, în timp ce compania B, aflată ușor sub prag, ar plăti în continuare 0,76 milioane de lei. Graficul de mai jos arată cum compania A ar ajunge să plătească de aproape 6 ori mai mult decât compania B, chiar dacă profitul companiei A a fost cu 37% mai mic. Se creează în felul acesta un avantaj competitiv care poate distorsiona piața, același efect apărând oricare ar fi pragul ales și având un efect diferențiat în funcție de numeroasele scenarii de aplicabilitate. Spre exemplu, cu cei 4 milioane de lei plătiți în plus de Compania A, aceasta ar putea investi în facilități de transport nepoluant sau și-ar putea crește capacitatea de export, generând profit suplimentar și, în consecință, bani mai mulți la buget. Acest lucru arată nu numai că pragul de 50 de milioane de

Euro a fost ales arbitrar, dar și că decizia nu ține cont de mecanismele de creștere a profitabilității, productivității și eficienței unei companii și nici de felul în care companiile produc valoare adăugată în economie. Această măsură, cu orice prag ar fi aplicată, creează și distorsiuni de piață, atât în relația cu companii românești aflate sub acest prag, cât și în relație cu competitorii europeni din regiune. În acest context, putem doar presupune că o serie de companii din România vor căuta să evite depășirea acestui prag, fie prin relocarea activităților în alte state UE cu un climat fiscal mai favorabil, fie prin divizarea operațiunilor din România în mai multe entități. Astfel, România riscă să devină "Mică din Nou", iar ștacheta unei cifre de afaceri etalon să fie scăzută la cât mai aproape de 49 de milioane de euro, pentru a evita taxarea.

Măsurile economice trebuie să țină cont de caracteristicile reale ale pieței interne

Alt argument care arată că introducerea unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri este contraproductivă este faptul că economia românească este una cu o valoare adăugată relativ scăzută, iar o astfel de taxă ar amplifica această caracteristică. În ciuda creșterii economice accelerate, România este clasificată drept inovator emergent – cea mai de jos categorie a [European Innovation Scoreboard \(EIS\)](#). În 2021, terminologia EIS pentru categoria menționată s-a schimbat din "inovator modest" în "inovator emergent", însă criteriile de clasificare au rămas aproape neschimbate. În această clasificare, România stă mai prost decât celelalte țări analizate în categorii precum inovarea produselor și a proceselor sau cheltuieli pentru cercetare și dezvoltare (R&D). [În 2020, media investițiilor în R&D în Uniunea Europeană a fost de 2.3% din PIB](#), cu Belgia și Suedia în vârful topului cu investiții de 3.5% din PIB fiecare

și cu România la coada clasamentului cu investiții de 0.5%. Această statistică este relevantă pentru că se traduce, printre altele, în companii lipsite de productivitate. [Conform Eurostat, în 2018 peste 99% dintre firmele din România erau micro-întreprinderi sau întreprinderi mici și mijlocii \(IMM-uri\)](#), iar dintre acestea numai 25% sunt exportatoare și sunt caracterizate de inovație redusă și specializate în activități cu valoare adăugată scăzută, încadrate în segmentele din aval, cu utilizare intensivă a forței de muncă, ale lanțurile valorice globale. [Exporturile de înaltă tehnologie sunt sub 10% din exporturile totale iar rata de supraviețuire a acestora este de sub 5 ani](#), în timp ce patentările sunt la numai 5% din valoarea medie europeană. Peste 70% din valoarea tehnologică din România provine din import și 80% din ce se importă este realizat de companiile străine. Finanțarea inovației este și ea limitată, iar fondurile cu capital de risc sunt aproape inexistente. Nu în ultimul rând, societatea și economia se află, constant, la coada clasamentelor DESI, România fiind ultima din UE la digitalizare și pe o traiectorie descendentă comparativ cu toate țările din regiune. În acest context, companiile mari din România joacă un rol esențial în dezvoltarea economiei românești și în generarea de valoare adăugată, iar măsurile gândite pentru reducerea deficitului bugetar trebuie să fie atent alese, astfel încât să țină cont de această realitate. Printr-o reducere forțată și neașteptată de capital, generată de o taxă de minimum 1% pe cifra de afaceri, este pusă în pericol capacitatea acestora de a inova și de a trage după ele (prin contracte de furnizare, specializarea forței de munca, transferuri de tehnologie, etc.) companiile mici din România.

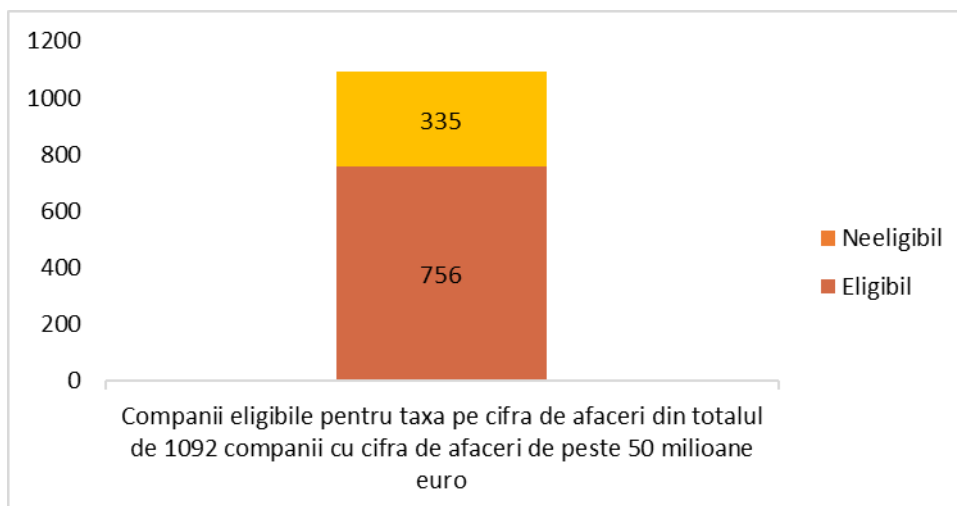
Alegerea unor soluții economice neadecvate, așa cum ar fi, în opinia noastră, introducerea unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri, nu ar face decât să amplifice caracteristica economiei românești de a avea o valoare adăugată relativ scăzută. Astfel, pornind de la argumentele de mai sus, printr-o reducere forțată și neașteptată de capital, generată de o taxă de minimum 1% pe cifra de afaceri, este pusă în pericol capacitatea companiilor mari de a inova și de a trage după ele (prin contracte de furnizare, specializarea forței de munca, transferuri de tehnologie etc.) companiile mici din România. Mai mult decât atât, reducerea eficienței și a capacității de inovare a companiilor mari ar avea un efect imediat și asupra ritmului tranziției către o economie verde, întrucât investițiile în această direcție vor fi deprioritizate rapid. Tranziția către energie și transport nepoluante ar fi încetinite de o reducere bruscă de capital și de lipsa de predictibilitate fiscală. Lipsa de capacitate a companiilor mari ar aduce de la sine și o dezvoltare mai lentă a companiilor mici și mijlocii specializate în tehnologii, produse și servicii verzi din România, având un efect în cascadă asupra întregului ecosistem.

Analiză de impact

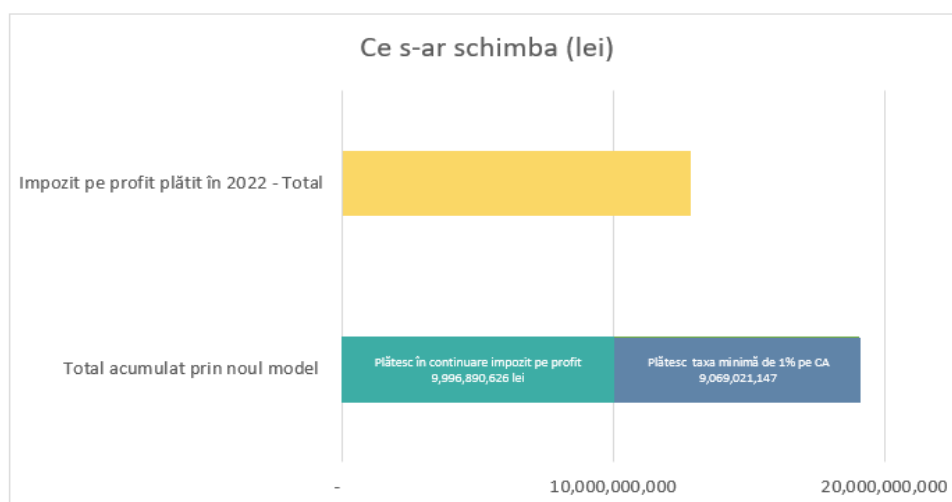
Dată fiind vehicularea în spațiul public a posibilității introducerii unei taxe de minimum 1% pe cifra de afaceri pentru companiile din România cu o cifră de afaceri de peste 50 de milioane de euro, am considerat oportun să analizăm situația acestor companii, pentru a putea estima impactul unei astfel de taxe. Companiile analizate sunt cele mai mari din țară după cifra de afaceri și, în cele mai multe cazuri, după contribuțiile pe care le aduc (deja) la buget, fiind așadar mari angajatori și companii reprezentative pentru economia românească.

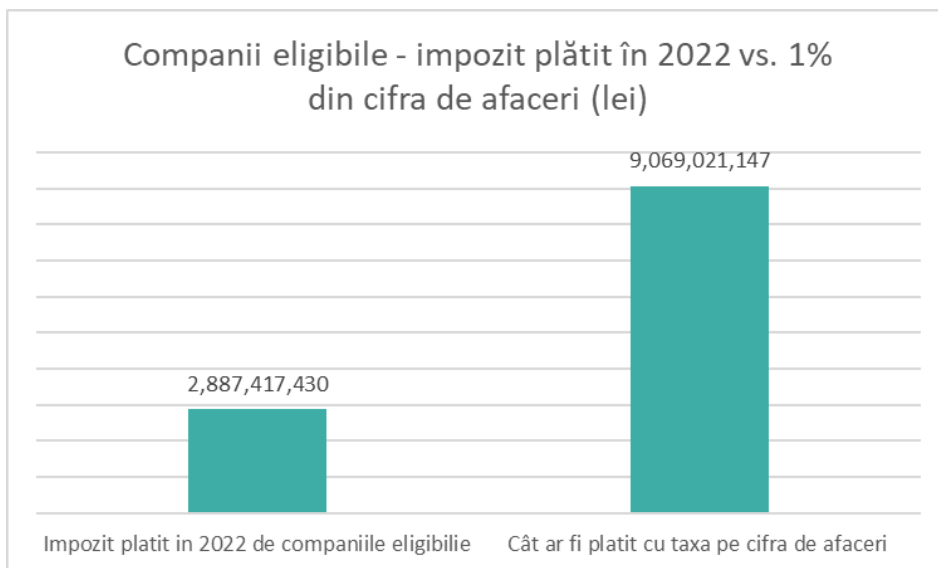
Cifrele arată că în 2022, cele 1092 companii care au înregistrat o cifră de afaceri de peste 50 de milioane de euro au plătit impozite pe profit în valoare de peste 2,58 miliarde de euro. O parte din aceste companii sunt deja supraimpozitate (ex. companiile din sectorul de petrol și gaze naturale sau companiile producătoare și furnizorii de energie electrică). De asemenea, toate aceste companii contribuie la economia României prin furnizarea de produse și servicii, plata de salarii și contribuții sociale, plata altor taxe și accize, încheierea de contracte cu furnizori români și diversificarea ecosistemului de business, generând astfel complexitatea

economică de care România are nevoie pentru a se dezvolta rapid. Pe scurt, marile companii din România, cele vizate de noua taxă, aduc deja o cotă parte importantă economiei Românești. **În baza cifrelor din 2022, din 1092 companii incluse în analiza Concordia, 756 ar fi fost eligibile pentru noul sistem fiscal, deoarece impozitul pe profit plătit anul trecut nu depășește 1% din cifra de afaceri înregistrată, iar 335 companii ar plăti în continuare 16% pe profit.**

Pe aceste date, statul ar aduce la buget 6,18 miliarde de lei (1,23 mld. EUR) în plus dacă ar introduce măsura. Dacă statul a câștigat din impozitul de 16% pe profit aproape 12,9 miliarde de lei în 2022, implementând o taxă de minimum 1% din cifra de afaceri, încasările de la cele 756 de companii eligibile ar fi de aproape 9,1 miliarde, iar încasările de la cele 335 companii care plătesc în continuare impozit pe profit ar fi de aproape 10 miliarde de lei. În total, 19,06 miliarde de lei, comparat cu cei 12,88 miliarde de lei colectați în 2022.

Din cele 756 de companii care ar trece la noul sistem fiscal, cele mai multe desfășoară activități legate de Comerț cu ridicata al produselor farmaceutice (31 de companii, 4% din totalul celor eligibile – 756), Comerț cu ridicata al cerealelor, semințelor, furajelor și tutunului neprelucrat (28 de companii, 4% din total), Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule (23 de companii, 3% din total), Alte activități de intermediari monetare (20 de companii, 3% din total), Comerț cu ridicata al produselor chimice (19 companii, 3% din total), Comerț cu autoturisme și autovehicule ușoare (sub 3,5 tone) (17 companii, 2% din total). Grupând companiile afectate în funcție de sectorul de activitate, **cele mai afectate 5 sectoare sunt energia și combustibilii, automotive, sectorul tutunului, cel al comerțului farmaceutic și cel al construcțiilor**. Deși nu multe ca număr, puternic afectate sunt și companiile de poștă și telecomunicații, care – prin natura activității – sunt caracterizate de cifre de afaceri mari și marje mici.

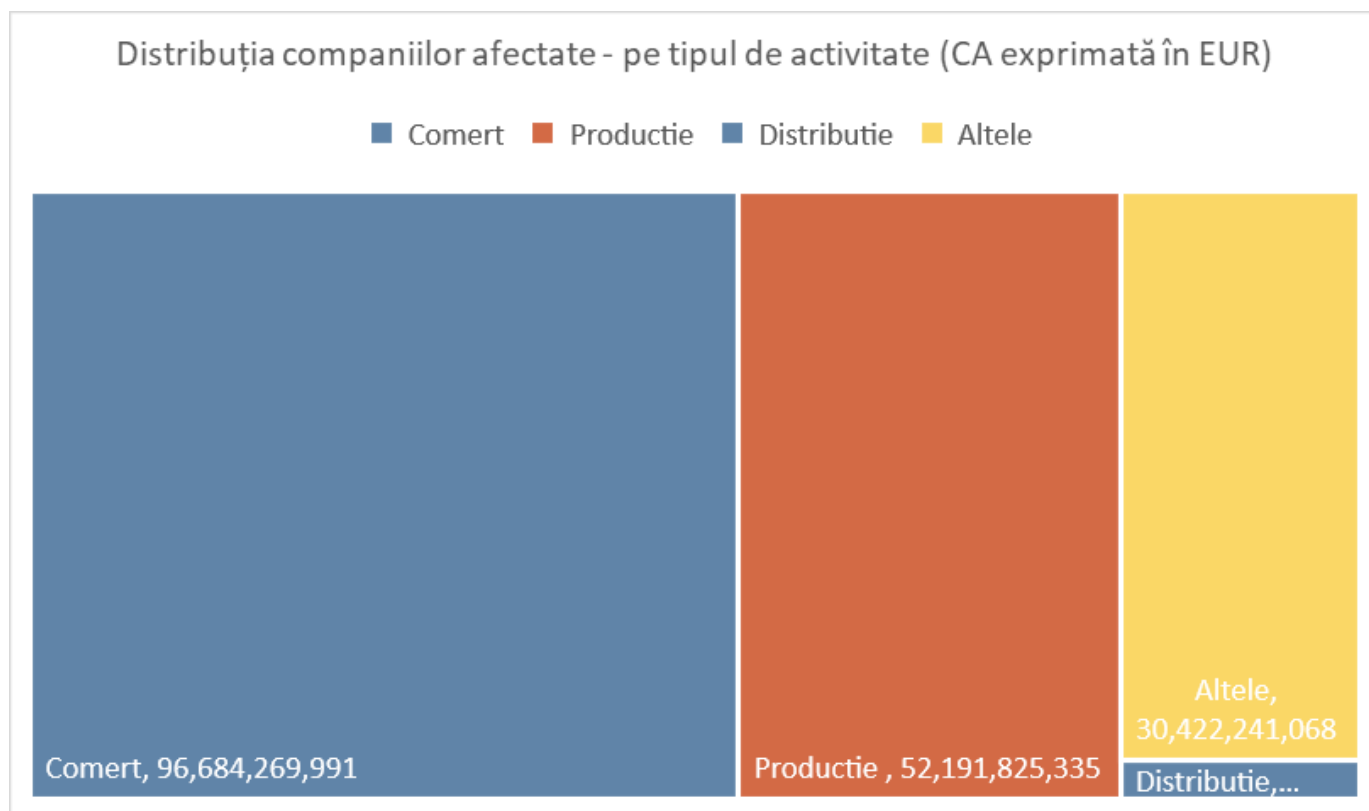
Din ce sectoare fac parte companiile afectate?

Din datele analizate, cele mai multe companii afectate provin din următoarele sectoare:

- **117** companii din sectorul **energiei și al combustibililor**, cu o cifră de afaceri totală de 38,14 miliarde euro.
- **76** companii sunt din sectorul **automotive**, cu o cifră de afaceri totală de 21,2 miliarde euro.
- **68** de companii din sectorul **tutunului**, cu o cifră de afaceri totală de 37 miliarde euro.
- **46** companii din sectorul **farmaceutic**, cu o cifră de afaceri totală de 9,6 miliarde euro.
- **43** companii din sectorul **construcțiilor**, cu o cifră de afaceri totală de 5,17 miliarde euro.

Sectoare predominant afectate	% Din Total	Numar Companii	Cifra de afaceri (EUR)
Energie si combustibili	15%	117	38,136,229,217
Automotive	10%	76	21,190,594,458
Tutun	9%	68	36,931,129,317
Farma	6%	46	9,597,899,007
Constructii	6%	43	5,168,852,458
Altele	54%	406	181,380,422,941

Relevantă este și clasificarea în funcție de tipul de activitate, unde cele mai afectate sunt companiile care desfășoară activități de comerț modern cu amănuntul/cu ridicata, urmate de cele producătoare, cel puțin o treime dintre companiile afectate fiind implicate în activități de producție.

Dacă ar fi fost impozitate cu minimum 1% din cifra de afaceri, cei mai mari 20 de plătitori ar fi datorat statului 2,57 miliarde de lei, față de aproape 800 de milioane de lei cât au plătit în 2021 impozit pe profit. **Printre cele mai afectate companii sunt cele din industria automotive, care în unele cazuri ar trebui să plătească sume de câteva ori mai mari decât cele livrate în conturile trezoreriei în 2022 drept impozit pe profit.** În plus, companiile implicate în activități de producție și export de componente auto – adică inclusiv furnizorii marilor producători și exportatori – au marje de profit relativ mici sau chiar au

Înregistrat pierderi din cauza crizei semiconductorilor care a determinat o reducere substanțială a producției industriale. Taxa pe cifra de afaceri ar pune presiune exact pe acest tip de companii, care se confruntă deja cu dificultăți multiple. În condițiile în care industria auto reprezintă una dintre principalele industrii, iar mașinile fabricate în România reprezintă aproape jumătate din exporturile țării, reducerea forțată de capital a marilor producători pune serios în pericol stabilitatea economică și joburile a mii de lucrători români.

Concret, industria auto, prin complexul său lanț de furnizori naționali, generează 14% din PIB și are o contribuție de 27% din exporturile României. În fapt, reprezintă principala industrie exportatoare din România, se bazează pe colaborarea a mii de furnizori locali în industria orizontală. Toți acești furnizori generează activitate economică și prin locurile de muncă create și susținute, ceea ce aduce deja o contribuție importantă la buget prin plata taxelor și impozitelor, orice dezechilibru fiscal ducând la pierderea competitivității lanțului de valori și implicit la afectarea volumului de activitate. Subliniem impactul acestui procent din exporturi în limitarea deficitului de cont curent a României.

În mod evident, **companiile aflate în pierdere ar fi cel mai puternic afectate de o eventuală taxă pe cifra de afaceri.** În 2022 au fost în această situație 96 de companii, cu pierderi totale de peste 7,46 miliarde de lei. În 2021, acum doi ani, cea mai mare pierdere a fost înregistrată de compania de stat Societatea Complexul Energetic Oltenia S.A., respectiv 1,5 miliarde de lei. Din cele 7 miliarde de pierderi din 2021, 3,3 miliarde sunt înregistrate de companii fie de stat, fie cu capital majoritar de stat. Anul trecut, dintre companiile de stat, cea mai mare pierdere a înregistrat-o Compania Municipală Termoenergetica București, cu pierderi de 427 milioane de lei. Taxarea cifrei de afaceri ar intensifica pierderile acestor companii și ar duce, în unele cazuri, inclusiv la deteriorarea calității serviciilor publice. Toate aceste date arată că impactul se răsrânge asupra unei serii de companii care joacă un rol cheie în economia românească.

Raportat la practicile internaționale, **taxarea cifrei de afaceri este o măsură populară în special în țările în curs de dezvoltare**, fiind mai dificil de evitat de către companii, spre deosebire de taxarea pe valoarea adăugată. Instituții internaționale precum FMI sau Banca Mondială indică faptul că mobilizarea veniturilor din taxe este un element cheie pentru dezvoltare și pentru eradicarea sărăciei până în 2030. Este adevărat că veniturile fiscale s-au ridicat în 2021 la 27.3% din PIB, al doilea cel mai redus nivel din UE (după Irlanda, dar care are statut fiscal aparte). Însă problema colectării scăzute nu poate fi rezolvată prin artificii fiscale aleatorii care afectează chiar companiile vulnerabile la șocuri sau pe cele esențiale pentru creșterea capacității de producție industrială și pentru reducerea balanței comerciale. Problema colectării scăzute are la bază sumele de peste 7 miliarde de euro din TVA ne colectați de statul român sau cele alte câteva miliarde de euro pierdute prin alte forme de evaziune fiscală sau în zone gri ale economiei. Printre soluțiile pe care le considerăm adecvate pentru rezolvarea problemei colectării scăzute se numără digitalizarea ANAF, modernizarea Inspecției Muncii, creșterea capacității de colectare de TVA, promovarea plăților electronice și digitale, alături de combaterea numerarului din economie, toate acestea fiind soluțiile logice, corecte și necesare, alături de un regim fiscal predictibil, just și gândit în vederea dezvoltării economiei naționale, nu în vederea încetirii acesteia.

O altă problemă generată de lipsa de predictibilitate și transparență cu privire la elaborarea pachetului fiscal pregătit de Guvern este și aceea că entitățile afectate nu pot determina cu precizie impactul acestor măsuri. Spre exemplu, în una dintre variantele proiectului de OUG apărut recent în spațiul public este prezentată o variantă bazată pe două scenarii distincte, și anume:

Pentru contribuabilii care au rata rentabilității sub 3% inclusiv, impozitul minim pe cifra de afaceri este de 0,5% din cifra de afaceri netă, în timp ce pentru companiile cu rata rentabilității peste 3%, impozitul minim este de 1%.

Se adaugă, conform draft-ului consultat, printr-un articol distinct, și un impozit pe cifra de afaceri pentru instituțiile de credit suplimentar impozitului pe profit, de 1% din cifra de afaceri. În acest scenariu, numărul companiilor afectate – folosind estimarea bazată pe datele din 2022 – este identic, eligibilitatea pentru noua taxă calculându-se în funcție de diferența dintre impozitul pe profit plătit vs. rata minimă determinată în funcție de cifra de afaceri. Diferă însă distribuția sumelor colectate de stat, așa cum reiese din tabelele comparative de mai jos:

SCENARIU NOU (Conform draft 7 septembrie - 0,5%-1%-1%)			
Scenariu	Nr Companii	Suma (LEI)	Suma (EUR)
Total acumulat prin noul model	1092	16,046,117,604	3,209,223,521
Impozit pe profit plătit în 2022 - Total	1092	12,884,308,056	2,576,861,611
Eligibile pentru noua taxă - 1% din CA	318	3,029,432,809	605,886,562
Eligibile pentru noua taxă - 0,5% din CA	438	3,019,794,169	603,958,834
Total noua taxă	756	6,049,226,978	1,209,845,396
Taxa CA pentru instituțiile de credit (K - Intermedieri financiare și asigurări)	28	522,566,462	104,513,292
Plătesc în continuare impozit pe profit	335	9,996,890,626	1,999,378,125
In plus față de modelul actual		3,161,809,548	632,361,910
Scenariu standard (1%)	Nr Companii	Suma (LEI)	Suma (EUR)
Total acumulat prin noul model	1092	19,065,911,773	3,813,182,355
Impozit pe profit plătit în 2022 - Total	1092	12,884,308,056	2,576,861,611
Eligibile pentru noua taxă - 1% din CA	756	9,069,021,147	1,813,804,229
Plătesc în continuare impozit pe profit	335	9,996,890,626	1,999,378,125
In plus față de modelul actual		6,181,603,717	1,236,320,743

Scenarii ilustrative

Introducerea unui impozit pe cifra de afaceri pentru companiile cu o cifră de afaceri mai mare de 50 de milioane de euro în România ar avea un impact diferit asupra diferitelor companii și sectoare.

Marja mică: Să luăm în considerare o companie high-tech cu o cifră de afaceri de 120 de milioane de euro. Această companie are, de regulă, o marjă de profit scăzută, deoarece investește foarte mult în cercetare și dezvoltare. Impozitul de 1% pe cifra de afaceri ar reprezenta o proporție semnificativă din profiturile companiei, reducând capacitatea acesteia de a investi în creșterea viitoare. Acesta ar fi un rezultat negativ pentru companie și pentru economia românească, deoarece ar descuraja inovarea și ar încetini creșterea unui sector cu potențial ridicat.

Marja medie: Un alt scenariu este cel al unei companii de construcții cu o cifră de afaceri de 150 de milioane de euro și o marjă de profit de 5%. Impozitul de 16% ar reprezenta o proporție mai mică din profiturile companiei decât impozitul pe cifra de afaceri de 1%, ceea ce înseamnă că societatea ar trebui să plătească o sumă mai mare de impozit în cadrul noului sistem. Acest lucru ar putea pune compania într-o situație financiară dificilă și ar putea reduce capacitatea acesteia de a investi în noi proiecte, ceea ce ar afecta creșterea sectorului construcțiilor din România.

Sistemul de taxare a cifrei de afaceri de 1% nu ține cont de performanța financiară a unei companii sau de capacitatea de plată a acesteia. Acest lucru ar fi deosebit de problematic pentru societățile din industrii foarte ciclice sau imprevizibile, deoarece acestea ar fi expuse la o datorie fiscală potențial mare și incertă. Impactul diferit al impozitului pe cifra de afaceri asupra diferitelor companii și sectoare demonstrează de ce această măsură este în detrimentul stabilității fiscale și economice. Taxa pe cifra de afaceri ar crea un sistem complicat și inconsecvent, care ar fi dificil de parcurs pentru întreprinderi și ar avea consecințe nedorite pentru diferite părți ale economiei. De asemenea, ar crește povara asupra companiilor și ar reduce competitivitatea acestora, ceea ce ar fi dăunător pentru economia românească în ansamblu, generând un deficit de competitivitate și atractivitate în atragerea de noi investiții străine directe.

b. Corelație între profitabilitatea specifică sectorului de activitate și regulile privind prețurile de transfer care invalidează aplicarea unui impozit pe cifra de afaceri

Entitățile care sunt integrate într-un grup sunt obligate să aplice prevederile legale în materie de prețuri de transfer. În astfel de cazuri, ținând cont de regulile privind prețurile de transfer, marja de profit trebuie să fie stabilită în concordanță cu specificul sectorului/sub-sectorului de activitate și, respectiv, cu profilul funcțional și de risc asumat de companie. În anumite cazuri (de ex. retail și alte sectoare "low-margin & high-volume"), marja de profit poate fi subunitară sau de maximum 1-2 procente, în timp ce cifra de afaceri este mare. Mai mult, având în vedere că 1% din cifra de afaceri este echivalentul a 16% din impozitul pe profit la o marja de profit între 6 și 7%, astfel de unități de producție ar fi penalizate nejustificat și cu ignorarea prevederilor legale aplicabile (și a eventualelor acorduri de preț în avans în derulare care certifică marje de profit la nivel de piață) pentru tranzacțiile efectuate între părți afiliate.

c. Scenariu comparativ cifra de afaceri de 150 milioane euro

În cazul a două companii cu cifra de afaceri similară (în acest caz, de 150 milioane euro), diferența va fi generată de profit. Compania cu profit mai mic, în cazul ilustrat mai jos, se va încadra în criteriile stabilite de taxa minimă de 1% pe cifra de afaceri. Profitul mai mic este astfel „sanționat”, compania A fiind nevoită să plătească 700,000 euro, adică aproape 3,5 milioane de lei, bani care ar fi putut fi reinvestiți.

Compania A			Compania B		
Input	Cifra de afaceri	€ 150,000,000	Input	Cifra de afaceri	€ 150,000,000
	Profit net	€ 5,000,000		Profit net	€ 9,376,000
Output	Impozit profit	€ 800,000	Output	Impozit profit	€ 1,500,160
	Impozit cifra de afaceri	€ 1,500,000		Impozit cifra de afaceri	€ 1,500,000
	Eligibil Taxa Solidaritate	Da		Eligibil Taxa Solidaritate	Nu
	Impact	€ (700,000)		Impact	N/A

Concluzie

Companiile membre Concordia își manifestă deschiderea pentru a oferi sprijinul necesar găsirii unor soluții economice adecvate și care să reprezinte totodată bazele unor schimbări reale în modul de funcționare al economiei României, prin asigurarea predictibilității și eficienței cheltuirii resurselor publice.

Cu privire la posibilitatea introducerii unei taxe minime pe cifra de afaceri pentru companiile cu o cifră de afaceri mai mare de 50 mln. EUR, recomandăm cu tărie reevaluarea și evitarea implementării unei astfel de măsuri fiscale. În această analiză, am explicat de ce taxa pe cifra de afaceri este o măsură prociclică și discriminatorie, de ce ar descuraja inovarea și investițiile într-o economie cu valoare adăugată relativ scăzută și bazată pe consum, de ce exporturile și balanța comercială a României ar fi sever afectate și cum ar influența această măsură diferiți parametri economici. Am arătat, de asemenea, care sunt principalele companii afectate, din ce sectoare provin și de ce sunt relevante pentru întreaga economie românească. În condițiile în care colectarea de taxe este mult sub media Uniunii Europene, reiterăm importanța creșterii colectării ca primă măsură pentru creșterea veniturilor statului. Reiterăm, de asemenea, importanța predictibilității fiscale, într-o economie aflată în plin proces de consolidare.